

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI

MEGEP

(MESLEKİ EĞİTİM VE ÖĞRETİM SİSTEMİNİN
GÜÇLENDİRİLMESİ PROJESİ)

EL SANATLARI TEKNOLOJİSİ

MAKİNEDE MARAŞ İŞİ

ANKARA 2008

Milli Eğitim Bakanlığı tarafından geliştirilen modüller;

- Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığının 02.06.2006 tarih ve 269 sayılı Kararı ile onaylanan, Mesleki ve Teknik Eğitim Okul ve Kurumlarında kademeli olarak yaygınlaştırılan 42 alan ve 192 dala ait çerçeve öğretim programlarında amaçlanan mesleki yeterlikleri kazandırmaya yönelik geliştirilmiş öğretim materyalleridir (Ders Notlarıdır).
- Modüller, bireylere mesleki yeterlik kazandırmak ve bireysel öğrenmeye rehberlik etmek amacıyla öğrenme materyali olarak hazırlanmış, denenmek ve geliştirilmek üzere Mesleki ve Teknik Eğitim Okul ve Kurumlarında uygulanmaya başlanmıştır.
- Modüller teknolojik gelişmelere paralel olarak, amaçlanan yeterliği kazandırmak koşulu ile eğitim öğretim sırasında geliştirilebilir ve yapılması önerilen değişiklikler Bakanlıkta ilgili birime bildirilir.
- Örgün ve yaygın eğitim kurumları, işletmeler ve kendi kendine mesleki yeterlik kazanmak isteyen bireyler modüllere internet üzerinden ulaşılabilirler.
- Basılmış modüller, eğitim kurumlarında öğrencilere ücretsiz olarak dağıtılır.
- Modüller hiçbir şekilde ticari amaçla kullanılamaz ve ücret karşılığında satılamaz.

İÇİNDEKİLER

AÇIKLAMALAR	iv
GİRİŞ	1
ÖĞRENME FAALİYETİ- 1	3
1. MAKİNEDEN MARAŞ İŞİ TEKNİKLERİ	3
1.1. Sarma	3
1.1.1. Düz Sarma	4
UYGULAMA FAALİYETİ	5
1.1.2. Verev Sarma	7
UYGULAMA FAALİYETİ	8
1.1.3. Yarma Sarma	10
UYGULAMA FAALİYETİ	10
1.1.4. Kabartma Sarma	13
UYGULAMA FAALİYETİ	13
1.1.5. Delikli Sarma	15
UYGULAMA FAALİYETİ	15
1.2. Pesent	17
1.2.1. Düz Pesent	18
UYGULAMA FAALİYETİ	18
1.2.2. Verev (şekline göre) Present	21
UYGULAMA FAALİYETİ	21
1.3. Balıksırtı	23
1.3.1. Kullanılan Araç ve Gereçler	23
UYGULAMA FAALİYETİ	24
1.4. Hasır iğne	26
1.4.1. Kullanılan Araç ve Gereçler	26
UYGULAMA FAALİYETİ	27
ÖĞRENME FAALİYETİ- 2	31
2. SÜSLEME TEKNİKLERİ	31
2.1. Tırtıl ve Kurt İle Sarma	32
2.1.1. Kullanılan Araç ve Gereçler	32
UYGULAMA FAALİYETİ	32
2.2. Tırtıla Kum	34
2.2.1. Kullanılan Araç ve Gereçler	34
UYGULAMA FAALİYETİ	34
2.3. Tırtıl ve Kurt ile Hasır İğne	36
2.3.1. Kullanılan Araç ve Gereçler	36
UYGULAMA FAALİYETİ	36
2.4. Tırtıl veya Kurt İle Kirpik	39
2.4.1. Kullanılan Araç ve Gereçler	39
UYGULAMA FAALİYETİ	39
2.5. Tırtıl ile Kordon Bükme	41
2.5.1. Kullanılan Araç ve Gereçler	41
UYGULAMA FAALİYETİ	41
2.6. Tırtıl İle Sap İşi	42
2.6.1. Kullanılan Araç ve Gereçler	42
UYGULAMA FAALİYETİ	42

2.7. Pul Dikme	44
2.7.1. Kullanılan Araç ve Gereçler	44
UYGULAMA FAALİYETİ	44
2.8. Pul ve Boncuk Dikme	45
2.8.1. Kullanılan Araç ve Gereçler	46
UYGULAMA FAALİYETİ	46
2.9. Boncuk Dikme	47
2.9.1. Kullanılan Araç ve Gereçler	47
UYGULAMA FAALİYETİ	47
2.10. Beyoğlu Taşı Dikme (Stras).....	48
2.10.1. Kullanılan Araç ve Gereçler	48
UYGULAMA FAALİYETİ	48
2.11. Tahta Boncuk Sarma.....	50
2.11.1. Kullanılan Araç ve Gereçler	50
UYGULAMA FAALİYETİ	50
2.12. Kordon İle Atma İşi	52
2.12.1. Kullanılan Araç ve Gereçler	52
UYGULAMA FAALİYETİ	52
2.13. Pamukla Kabartma.....	55
2.13.1. Kullanılan Araç ve Gereçler	55
UYGULAMA FAALİYETİ	56
2.14. Maraş İşinde İşlemeyi Kartondan Temizleme	57
2.14.1. Kullanılan Araç ve Gereçler	57
UYGULAMA FAALİYETİ	57
ÖĞRENME FAALİYETİ- 3	60
3. KENAR TEMİZLİĞİ	60
3.1. Maraş İşinde Kullanılan Kenar Temizleme Tekniklerinin Önemi.....	60
3.1.1. Kenar Temizleme Tekniğini Seçerken Dikkat Edilecek Noktalar.....	61
3.1.2. Kenar Temizleme Çeşitleri	61
3.2. Bitmiş İşin Astarlanması.....	61
3.2.1. Kullanılan Araç ve Gereçler	61
UYGULAMA FAALİYET.....	62
ÖĞRENME FAALİYETİ- 4	66
4. ÜTÜ YAPMA	66
4.1. Ütülemenin Önemi.....	66
4.1.1. Ürünü Ütülemede Kullanılan Araç ve Gereçler	67
4.1.2. Ürün Özelliğine Göre Ütü Yapma.....	67
4.1.3. İşlenmiş Ürünü Ütülerken Dikkat Edilecek Teknik Esaslar	67
UYGULAMA FAALİYETİ	68
ÖĞRENME FAALİYETİ- 5	70
5. KALİTE KONTROL	70
5.1. Kalite Kontrol	70
5.2. Kalite Kontrolün Amacı.....	70
5.3. Alt İplik Temizleme	70
5.4. Üst İplik Temizleme.....	71
5.5. Tela	71
5.6. Leke.....	71

5.6.1. Loke Temizleme Yöntemleri	71
UYGULAMA FAALİYETİ	72
MODÜL DEĞERLENDİRME	74
KAYNAKÇA	75

AÇIKLAMALAR

KOD	215ESB299
ALAN	El Sanatları Teknolojisi
DAL/ MESLEK	Makine Nakışı
MODÜLÜN ADI	Makinede Maraş İşi
MODÜLÜN TANIMI	Makinede Maraş işi iğne tekniklerini, yardımcı ve süsleme iğnelerini, kenar temizleme teknikleri, ütü yapmak ve kalite kontrol konularını içeren öğrenme materyalidir.
SÜRE	40/32
ÖN KOŞUL	Makinede maraş işine hazırlık
YETERLİK	Makinede maraş işi tekniklerini uygulamak
MODÜLÜN AMACI	Genel Amaç Bu modül ile; gerekli ortam sağlandığında ürüne ve tekniğe uygun olarak Makinede Maraş işi iğne tekniklerini kullanarak işleyip; ürüne dönüştürebileceksiniz. Amaçlar <ol style="list-style-type: none">1. Tekniğe uygun olarak Maraş işi iğne tekniklerini yapabileceksiniz.2. Tekniğe uygun olarak yardımcı ve süsleme iğne tekniklerini yapabileceksiniz.3. Tekniğe uygun olarak kenar temizliği yapabileceksiniz.4. Tekniğe uygun olarak ütü yapabileceksiniz.5. Tekniğe uygun olarak kalite kontrol yapabileceksiniz.
EĞİTİM ÖĞRETİM ORTAMLARI VE DONANIMLARI	Ortam: Aydınlık ve temiz atölye Donanım: Desen kitapları, fotoğraf, dergi, yapılmış ürün örnekleri, renk katalogları kumaş, mumlanmış iplik, sim çeşitleri, biz, iğne, süsleme için kullanılacak malz. ütü, ütü bezi, ütü masası.
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	Modülün içinde yer alan her faaliyetten sonra, verilen ölçme araçları ile kendinizi değerlendireceksiniz. Modül sonunda ise kazandığınız bilgi ve becerileri ölçmek amacıyla öğretmeniniz tarafından hazırlanacak ölçme araçları ile değerlendirileceksiniz.

GİRİŞ

Sevgili Öğrenci,

Geleneksel kültür varlığımız olan nakış; dikiş makinesinin bulunması ve gelişmesiyle el işlemeciliğinin yanı sıra makinede de yapılmaya başlanmıştır. Günümüzde modernleşmenin etkisiyle, elde yapılan nakışlara göre daha kısa sürede yapılması makine nakışlarını ön plana çıkarmıştır.

Makinede yapılan nakışlarımızdan biri olan Maraş işi zarif bir işleme olması sebebiyle ev dekorasyonunda ve dekoratif örtülerde, aksesuarlarda, çanta, kemer ve terliklerde bunun yanı sıra abiye kıyafetlerin süslenmesinde de kullanılmaktadır. Makinede Maraş işi (Dival işinde) tırtıl, pul, inci gibi malzemelerle süslenen işleme ayrı bir zenginlik kazanır.

Sizde bu faaliyetleri başarı ile tamamladığınızda güzel, zevkli ve aynı zamanda kısa sürede yapabileceğiniz gibi bu işlemeyi hayatınızın her anında kullanabilir ve ekonomik olarak gelir sağlayabilirsiniz.

ÖĞRENME FAALİYETİ- 1

AMAÇ

Bu faaliyette verilecek bilgiler ve beceriler doğrultusunda tekniğe uygun olarak Makinede Maraş işi iğne tekniklerini yapabileceksiniz.

ARAŞTIRMA

- Makinede Maraş işinin özelliklerini araştırınız. Örneklerini sınıf içinde arkadaşlarınızla inceleyiniz.

1. MAKİNEDE MARAŞ İŞİ TEKNİKLERİ

1.1. Sarma

Düz sarma elde yapılan maraş işinin temelini oluşturduğu gibi makinede maraş işinin temelini de oluşturmaktadır. Sarmayı, düz, verrev, yarmalı, delikli ve kabartma olarak gruplandırılabilir. Sarma işlemini yaparken düz sarma ile başlanan desen yarmalı sarma ya da yarmalı sarma ile başlanan desen düz sarma ile devam edebilmektedir.

Resim.1.1:Maraş işi örtü

Makinede sarma yaparken sık batarak düzgün bir sarma elde edilmeli, arada seyrek batışları düzeltmek için geri dönülmemelidir. Sarmada düz olmayan geçişler simin parlamasını engeller.

Resim.1.2:Düz sarma

1.1.1. Düz Sarma

1.1.1.1. Kullanılan Araç ve Gereçler

- Hazırlanmış iş parçası,
- Makine,
- Makine malzemeleri (iğne, mekik, masura),
- Makine temizlik malzemeleri (fırça, bez, küçük ve büyük tornavida, makine yağı),
- Sim,
- Alt iplik,
- Möhlüke,
- Makas,
- Kalem.

UYGULAMA FAALİYETİ

Düz Sarma

İşlem Basamakları	Öneriler
<ul style="list-style-type: none">➤ Makineyi Maraş işi için hazırlayınız.	<ul style="list-style-type: none">➤ Çalışma yerini (Işık arkadan veya soldan gelecek şekilde) ve araç gereçlerini hazırlayınız.➤ İğne seçiminde, kumaş ve simi dikkate alınız.
<ul style="list-style-type: none">➤ Makineye simi takınız.	<ul style="list-style-type: none">➤ İplik geçiş yollarını dikkate alınız.
<ul style="list-style-type: none">➤ Örnek parçasında deneme yapınız.	<ul style="list-style-type: none">➤ Bu deneme sonucunda makinenin durumu hakkında bilginiz olur. Ayrıca makinenin yağ akıtma durumuna karşı önlem almış olursunuz.
<ul style="list-style-type: none">➤ Hazırlanmış olan işleme kumaşını makineye yerleştiriniz.➤ Baskı ayağını indiriniz.	 <p>Resim.1.3</p> <ul style="list-style-type: none">➤ Diğer nakışlarda olduğu gibi makine kullanırken pedal çevirerek değil, volan (elle çevrilerek) yardımıyla yapılmaktadır.➤ Baskı ayağını yukarıda bırakırsanız, iplik bol gelecek ve makinenizin ayarı bozulacaktır.
<ul style="list-style-type: none">➤ Makinenin volanı yardımıyla çevirerek desenin başlama noktasından 1 cm. aşağısından alt ipini üstte alınız.	 <p>Resim.1.4:</p> <ul style="list-style-type: none">➤ Makine dikişi ile başlama noktasına

	geliniz. ➤ Elinizi iğneye çok yaklaştırmayınız.
➤ Desenin uç noktasından volan yardımıyla, oyulmuş desenin şekline göre sağ ve sol geçişlerle düz sarma yapınız.	 Resim.1.5
➤ Düz sarma işlemi bittiğinde simi altta geçirin ve alt ipi ile sağlamlaştırınız.	

Resim.1.6:Makinede maraş işinden örtü

1.1.2. Verev Sarma

1.1.2.1. Kullanılan Araç ve Gereçler

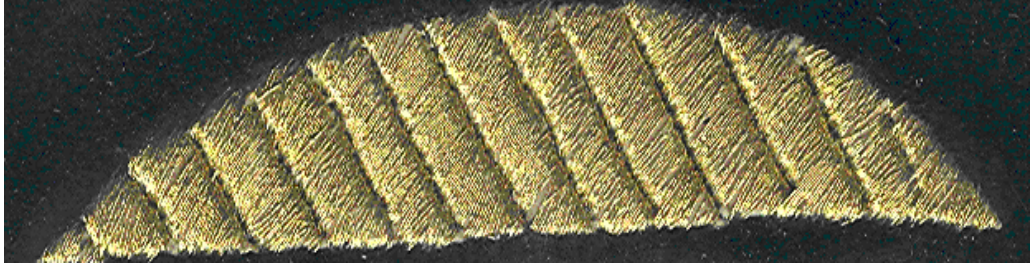
- Hazırlanmış iş parçası
- Makine
- Makine malzemeleri (iğne, mekik, masura)
- Makine temizlik malzemeleri (fırça, bez, küçük ve büyük tornavida, makine yağı)
- Sim
- Alt iplik
- Möhlüke
- Makas
- Kalem

UYGULAMA FAALİYETİ

Verev Sarma

İşlem Basamakları	Öneriler
<ul style="list-style-type: none">➤ Makineyi Maraş işi için hazırlayınız.	<ul style="list-style-type: none">➤ Çalışma yerini ve araç gereçlerini hazırlayınız.➤ İğne seçiminde, kumaş ve simi dikkate alınız.
<ul style="list-style-type: none">➤ Makineye simi takınız.	<ul style="list-style-type: none">➤ İplik geçiş yollarını dikkate alınız.
<ul style="list-style-type: none">➤ Örnek parçasında deneme yapınız.	<ul style="list-style-type: none">➤ Bu deneme sonucunda makinenin durumu hakkında bilginiz olur.➤ Ayrıca makinenin yağ akıtma durumuna karşı önlem almış olursunuz.
<ul style="list-style-type: none">➤ Hazırlanmış olan işleme kumaşını makineye yerleştiriniz.➤ Baskı ayağını indiriniz.	<ul style="list-style-type: none">➤ Diğer nakışlarda olduğu gibi makine kullanırken pedal çevirerek değil, volan (elle çevirerek) yardımıyla yapılmaktadır.➤ Baskı ayağını yukarıda bırakırsanız, iplik bol gelecek ve makinenizin ayarı bozulacaktır.
<ul style="list-style-type: none">➤ Makinenin volanı yardımıyla çevirerek desenin başlama noktasından 1 cm. aşağısından alt ipini üstte alınız	<ul style="list-style-type: none">➤ Makine dikişi ile başlama noktasına geliniz. Elinizi iğneye çok yaklaştırmayınız.
<ul style="list-style-type: none">➤ Desenin uç noktasından volan yardımıyla oyulmuş desenin şekline göre verev olacak şekilde karşılıklı sarma yapınız.	<div style="text-align: center;"></div> <p style="text-align: center;">Şekil.1.1</p> <ul style="list-style-type: none">➤ Desenin uç noktasından batışlarınız verev olmalıdır.
<ul style="list-style-type: none">➤ Desen sonuna kadar aynı işlemi tekrarlayınız.	<ul style="list-style-type: none">➤ Verev sarmanın düzleşmesine engel olunmalıdır.➤ Sarma yürütülürken her iki kenardaki batışlar aynı sıklıkta olmalıdır.

	 <p>Resim.1.7</p>
<p>➤ Vev sarma işlemi bittiğinde simi alta alınız, alt ipliği ile sağlamlaştırınız ve kesiniz.</p>	 <p>Resim.1.8</p>

Resim.1.9: Vev sarma

1.1.3. Yarma Sarma

1.1.3.1. Kullanılan Araç ve Gereçler

- Hazırlanmış iş parçası
- Makine
- Makine malzemeleri (iğne, mekik, masura)
- Makine temizlik malzemeleri (fırça, bez, küçük ve büyük torna, makine yağı)
- Sim
- Alt iplik
- Möhlüke
- Makas
- Kalem

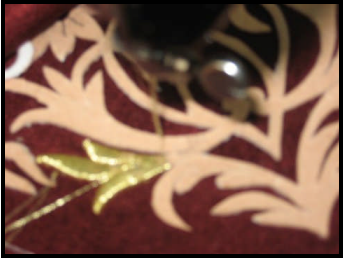

Resim.1.10:Yarmalı sarma

UYGULAMA FAALİYETİ

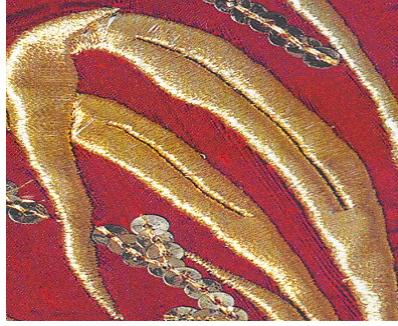
Yarma Sarma

İşlem Basamakları	Öneriler
➤ Makineyi Maraş işi için hazırlayınız.	➤ Çalışma yerini ve araç gereçlerini hazırlayınız. ➤ İğne seçiminde kumaş ve simi dikkate alınız.
➤ Makineye simi takınız.	➤ İplik geçiş yollarını dikkate alınız.

<ul style="list-style-type: none"> ➤ Hazırlanmış olan işleme kumaşını makineye yerleştiriniz. ➤ Baskı ayağını indiriniz. 	<div style="text-align: center;"> <p>Resim.1.11</p> </div> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Diğer nakışlarda olduğu gibi makine kullanırken pedal çevirerek değil volan (elle çevirerek) yardımıyla yapılmaktadır. ➤ Baskı ayağını yukarıda bırakırsanız, iplik bol gelecek ve makinenizin ayarı bozulacaktır.
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Makinenin volanı yardımıyla çevirerek desenin başlama noktasından 1 cm aşağısından alt iğini üstte alınız. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Makine dikiş ile başlama noktasına geliniz. Elinizi iğneye çok yaklaştırmayınız.
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Yarma sarma yaparken desene düz sarma ile başlayınız. ➤ Yarmalı yerlere gelince möhlüke ile belirlenmiş yerleri önce birkaç sıra aynı anda yarararak işleyiniz. ➤ Daha sonra yarma yapraklar tek tek işleyerek tamamlayınız. 	<div style="text-align: center;"> <p>Resim.1.12</p> </div> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Düz sarmadan yarma yaprağa geçişin muntazam olması için birkaç sıra aynı anda yarılarak işlemeye dikkat ediniz. ➤ Desenin şekline göre sarmaya devam ediniz.
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Yarma sarma işlemi bittiğinde simi altta alınız, alt ipliği ile sağlamlaştırınız ve kesiniz. 	<div style="text-align: center;"> <p>Resim.1.13</p> </div>

Resim.1.14:Maras işi bohça

Resim1.15:Yarma sarma

1.1.4. Kabartma Sarma

1.1.4.1. Kullanılan Araç ve Gereçler

- Hazırlanmış iş parçası
- Makine
- Makine malzemeleri (iğne, mekik, masura)
- Makine temizlik malzemeleri (fırça, bez, küçük ve büyük tornavida, makine yağı)
- Sim
- Alt iplik
- Möhlüke
- Makas
- Kalem

UYGULAMA FAALİYETİ

Kabartma Sarma

İşlem Basamaklar	Öneriler
➤ Makineyi Maraş işi için hazırlayınız.	➤ Çalışma yerini ve araç gereçlerini hazırlayınız. ➤ İğne seçiminde kumaş ve simi dikkate alınız.
➤ Makineye simi takınız.	➤ Kabartma kartonun rengi sime uygun olmalıdır. ➤ İplik geçiş yollarını dikkate alınız.
➤ Örnek parçasında deneme yapınız.	➤ Bu deneme sonucunda makinenin durumu hakkında bilginiz olur. Ayrıca makinenin yağ akıtma durumuna karşı önlem almış olursunuz.

<ul style="list-style-type: none"> ➤ Hazırlanmış olan işleme kumaşını makineye yerleştiriniz. ➤ Baskı ayağını indiriniz. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Diğer nakışlarda olduğu gibi makine kullanırken pedal çevirerek değil volan (elle çevirerek) yardımıyla yapılmaktadır. ➤ Baskı ayağını yukarıda bırakırsanız, iplik bol gelecek ve makinenizin ayarı bozulacaktır.
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Makinenin volanı yardımıyla çevirerek desenin başlama noktasından 1 cm aşağısından alt ipini üstte alınız 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Makine dikişi ile başlama noktasına geliniz. Elinizi iğneye çok yaklaştırmayınız.
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Desenin uç noktasından volan yardımıyla oyulmuş kabartma desenini şekline göre sarma başlayınız. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Kabartmanın oyulması ve zımpara işleminin iyi yapılması gerekir. Sarma yaparken simlerin kayması önler. ➤ Kabartmanın sarma işleminde 3 boyutlu görüntü verilmek istendiği için düz sarmaya göre daha sık batışlar olmaktadır.
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Kabartmanın sarmasını yaparken düz veya yarmalı sarmanın işlem basamaklarını uygulayınız. 	 <p style="text-align: center;">Resim.1.16</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Kabartma sarma işlemi bittiğinde simi altta alınız, alt ipliği ile sağlamlaştırınız ve kesiniz. 	

1.1.5. Delikli Sarma

1.1.5.1. Kullanılan Araç ve Gereçler

- Hazırlanmış iş parçası
- Makine
- Makine malzemeleri (iğne, mekik, masura)
- Makine temizlik malzemeleri (fırça, bez, küçük ve büyük tornavida, makine yağı)
- Sim
- Alt iplik
- Möhlüke
- Makas
- Kalem

UYGULAMA FAALİYETİ

Delikli Sarma

İşlem Basamakları	Öneriler
➤ Makineyi Maraş işi için hazırlayınız.	➤ Çalışma yerini ve araç gereçlerini hazırlayınız. ➤ İğne seçiminde kumaş ve simi dikkate alınız.
➤ Makinenin üstüne simi takınız.	➤ İplik geçiş yollarını dikkate alınız.
➤ Örnek parçasında deneme yapınız.	➤ Bu deneme sonucunda makinenin durumu hakkında bilginiz olur. Ayrıca makinenin yağ akıtma durumuna karşı önlem almış olursunuz.
➤ Hazırlanmış olan işleme kumaşını makineye yerleştiriniz. ➤ Baskı ayağını indiriniz.	➤ Diğer nakışlarda olduğu gibi makine kullanırken pedal çevirerek değil volan (elle çevirerek) yardımıyla yapılmaktadır. ➤ Baskı ayağını yukarıda bırakırsanız, iplik bol gelecek ve makinenizin ayarı bozulacaktır.
➤ Makinenin volanı yardımıyla çevirerek desenin başlama noktasından 1cm aşağısından alt ipini üstte alınız	➤ Makine dikişi ile başlama noktasına geliniz. Elinizi iğneye çok yaklaştırmayınız.
➤ Desenin uç noktasından volan yardımıyla oyulmuş desenin şekline göre sarma başlayınız.	

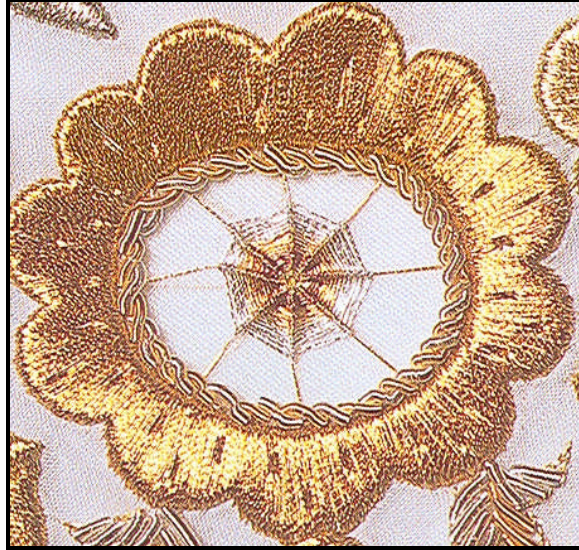
<ul style="list-style-type: none"> ➤Desenin ortasına gelince bizle kartona delik açınız. ➤Kenardan ortaya bizle oluşturulan deliğe batınız. ➤Tekrar kenara batınız. ➤Tekrar kenardan ortaya önceki deliğe batınız. ➤Deliğin altında olan kısımdan aşağıya batınız. ➤Aşağıdan tekrar desenin kenarına batınız. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤Desen özelliğine göre delik sayısını artırabilirsiniz. <p style="text-align: center;">Resim.1.17</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤Delikli sarmadan sonra düz sarmayla yaprağı işlemeye devam ediniz. ➤Çiçeğin diğer yapraklarını da aynı şekilde işleyiniz. 	 <p style="text-align: center;">Resim.1.18</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤Delikli sarma işlemi bittiğinde simi altta alınız, alt ipliği ile sağlamlaştırınız ve kesiniz. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤Temiz ve düzenli çalışınız.

Resim.1.19:Delikli sarma

Resim.1.20:Delikli sarma

Resim.1.21:Delikli Sarma

1.2. Pesent

Pesentler geniş alanlarda işlenecek alanın uzun sarma ipliklerini iki veya beş milimetre aralıklarla düz paralel doğrular şeklinde bölen, işlemenin daha gösterişli görülmesini sağlayan, belirli bir düzen içinde batılarak oluşan işleme tekniğine pesent denir.

1.2.1. Düz Pesent

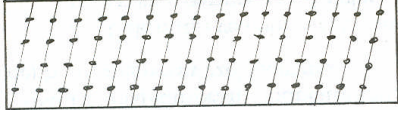
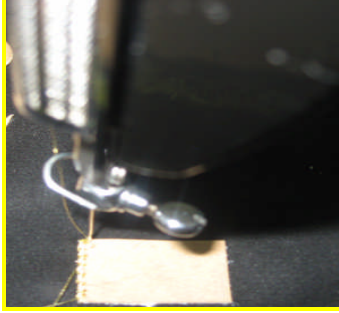

1.2.1.1. Kullanılan Araç ve Gereçler

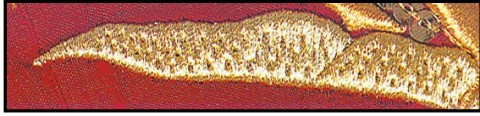
- Hazırlanmış iş parçası
- Makine
- Makine malzemeleri (iğne, mekik, masura)
- Makine temizlik malzemeleri (fırça, bez, küçük ve büyük tornavida, makine yağı)
- Sim
- Alt iplik
- Möhlüke
- Makas
- Kalem

UYGULAMA FAALİYETİ

Düz Pesent

İşlem Basamakları	Öneriler
➤ Makineyi Maraş işi için hazırlayınız.	➤ Çalışma yerini ve araç gereçlerini hazırlayınız. ➤ İğne seçiminde kumaş ve simi dikkate alınız.
➤ Makinenin üstüne simi takınız.	➤ İplik geçiş yollarını dikkate alınız.
➤ Örnek parçasında deneme yapınız.	➤ Bu deneme sonucunda makinenin durumu hakkında bilginiz olur. ➤ Ayrıca makinenin yağ akıtma durumuna karşı önlem almış olursunuz.
➤ Hazırlanmış olan işleme kumaşını makineye yerleştiriniz. ➤ Baskı ayağını indiriniz.	➤ Diğer nakışlarda olduğu gibi makine kullanırken pedal çevirerek değil volan (elle çevirerek) yardımıyla yapılmaktadır. ➤ Baskı ayağını yukarıda bırakırsanız, iplik bol gelecek ve makinenizin ayarı bozulacaktır.
➤ Makinenin volanı yardımıyla çevirerek desenin başlama noktasından 1 cm. aşağısından alt ipini üstte alınız.	➤ Makine dikişi ile başlama noktasına geliniz. Elinizi iğneye çok yaklaştırmayınız.

<ul style="list-style-type: none"> ➤ Pesentin batış noktalarını desen üzerinde çizerek belirleyiniz. ➤ Volan yardımıyla düz pesentin kenar verev sarmasını yapınız. 	 <p style="text-align: center;">Şekil.1.2</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Kenar verev sarması simlerini kaymasını önleyip daha düzgün görülmesini sağlar.
<ul style="list-style-type: none"> ➤ İlk sırayı desen boyunca gidiş dönüş şeklinde üç defa batınız. 	 <p style="text-align: center;">Resim.1.22</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Düz pesentin desen üzerinde batış noktalarının belirlenmesi görülmektedir. <p style="text-align: center;">Resim.1.23</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Birinci sıradaki kenar ile pesent deliği arasına gidiş dönüş şeklinde üç defa batınız. ➤ Pesent deliği ve karşı kenar arasında da gidiş dönüş şeklinde üç defa batınız. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Makine ile batışlarınız tek kat çalışma zayıf kalacağı için batışlarınız üç defa olmalıdır. <p style="text-align: center;">Resim.1.24</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ İkinci sıradaki kenar ile pesent deliği arasına gidiş dönüş şeklinde üç defa 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Pesent çalışmasına basamaklı olarak devam edilmelidir.

<p>batınız.</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Pesent deliği ve karşı kenar arasında gidiş dönüş şeklinde üç defa batınız. 	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Üçüncü sıradaki kenar ile pesent deliği arasına gidiş dönüş şeklinde üç defa batınız. ➤ Pesent deliği ve karşı kenar arasında gidiş dönüş şeklinde üç defa batınız. 	 <p style="text-align: center;">Resim.1.25</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Desenin şekline göre çizilmiş olan noktalara batarak pesenti tamamlayınız. 	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Pesent sarma işlemi bittiğinde simi altta alınız, alt ipliği ile sağlamlaştırınız ve kesiniz. 	 <p style="text-align: center;">Resim.1.26</p>

Resim.1.2: Verev pesent

Resim.1.28: Verev pesent

1.2.2. Vev (şekline göre) Pesent

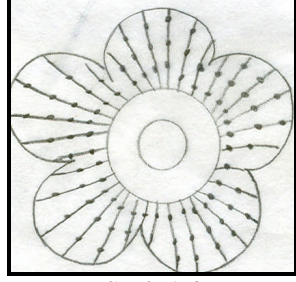
1.2.2.1. Kullanılan Araç ve Gereçler

- Hazırlanmış iş parçası
- Makine
- Makine malzemeler (iğne, mekik, masura)
- Makine temizlik malzemeler (fırça, bez, küçük ve büyük tornavida, makine yağı)
- Sim
- Alt iplik
- Möhlüke
- Makas
- Kalem

UYGULAMA FAALİYETİ

Vev (şekline göre) Pesent

İşlem Basamakları	Öneriler
➤ Makineyi Maraş işi için hazırlayınız.	➤ Çalışma yerini ve araç gereçlerini hazırlayınız. ➤ İğne seçiminde kumaş ve simi dikkate alınız.
➤ Makinenin üstüne simi takınız.	➤ İplik geçiş yollarını dikkate alınız.
➤ Örnek parçasında deneme yapınız.	➤ Bu deneme sonucunda makinenin durumu hakkında bilginiz olur. Ayrıca makinenin yağ akıtma durumuna karşı önlem almış olursunuz.
➤ Hazırlanmış olan işleme kumaşını makineye yerleştiriniz. ➤ Baskı ayağını indiriniz.	➤ Diğer nakışlarda olduğu gibi makine kullanırken pedal çevirerek değil volan (elle çevirerek) yardımıyla yapılmaktadır. ➤ Baskı ayağını yukarıda bırakırsanız, iplik bol gelecek ve makinenizin ayarı bozulacaktır.
➤ Makinenin volanı yardımıyla çevirerek desenin başlama noktasından 1 cm aşağısından alt ipini üstte alınız.	➤ Makine dikişi ile başlama noktasına geliniz. Elinizi iğneye çok yaklaştırmayınız.
➤ Desenin dar kenarından işlemeye başlayınız.	➤ Vev pesent bir kenarı dar, karşı kenarı geniş desenlerde uygulanır. ➤ İplik batışlarınız tek kat zayıf kalacağı için batışlarınız üç defa

	olmalıdır.
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Desen içine verev pesent çizgilerini çiziniz. 	 <p style="text-align: center;">Şekil.1.3</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Çizgiler üzerinde batış noktasını belirleyiniz. ➤ Düz sarma yapılırken belirlenmiş olan batış noktalarına batıp verev pesent oluşturunuz. ➤ Şekline göre deliklere gidiş dönüş şeklinde üç defa batarak sarma yapıldıktan sonra batış noktasına göre desenin alt veya üst kenarına geçiniz. 	 <p style="text-align: center;">Şekil.1.4</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Kısa kenara sık uzun kenara seyrek batışlar olmalıdır.
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Deseni aynı şekilde işleyerek tamamlayınız. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Genellikle tek sıra delikler dibe paralel konur. ➤ Sarmaya, alt kenara dik olarak devam ediniz. ➤ İşlenen kısmın sağ tarafı nasılsa sol tarafının da aynı olmasına dikkat ediniz. ➤ Desenin batış noktalarına göre işleyiniz ve arada düz sarma yapmayınız.
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Verev pesent sarma işlemi bittiğinde simi altta alınız, alt ipliği ile sağlamlaştırınız ve kesiniz. 	

Resim.1.29:Şekline göre verev pesent

Resim.1.30: Maraş işi örnek çalışma

1.3. Balıksırtı

1.3.1. Kullanılan Araç ve Gereçler

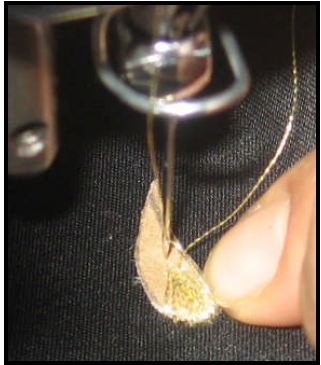

- Hazırlanmış iş parçası
- Makine
- Makine malzemeler (iğne, mekik, masura)

- Makine temizlik malzemeler (fırça, bez, küçük ve büyük tornavida, makine yağı)
- Sim
- Alt iplik
- Möhlüke
- Makas
- Kalem

UYGULAMA FAALİYETİ

Balüksirtı

İşlem Basamakları	Öneriler
➤ Makineyi Maraş işi için hazırlayınız.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Çalışma yerini ve araç gereçlerini hazırlayınız. ➤ İğne seçiminde kumaş ve simi dikkate alınız.
➤ Makinenin üstüne simi takınız.	➤ İplik geçiş yollarını dikkate alınız.
➤ Örnek parçasında deneme yapınız.	➤ Bu deneme sonucunda makinenin durumu hakkında bilginiz olur. Ayrıca makinenin yağ akıtma durumuna karşı önlem almış olursunuz.
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Hazırlanmış olan işleme kumaşını makineye yerleştiriniz. ➤ Baskı ayağını indiriniz. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Diğer nakışlarda olduğu gibi makine kullanırken pedal çevirerek değil volan (elle çevirerek) yardımıyla yapılmaktadır. ➤ Baskı ayağını yukarıda bırakırsanız, iplik bol gelecek ve makinenizin ayarı bozulacaktır.
➤ Oyulmuş desenin orta noktasını belirleyiniz.	 <p>Şekil1.5</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ İğneyi belirlenmiş olan orta noktadan batınız. ➤ Orta noktadan dış kenara batınız. 	

	 <p>Resim.1.31</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Desenin şeklini dikkate alınız. V şeklinde işlemeye devam ediniz.
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Desenin dış hattından ortadaki noktanın 1 mm aşağısına batınız. ➤ Tekrar desenin diğer dış kenara batınız. 	 <p>Resim.1.32</p> <p>Şekil.1.6</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ İğne batışları verev olmasına dikkat ediniz. ➤ İğneyi dışa seyrek iç kısma sık batarak verev görüntü sağlayınız. ➤ Makinede balıksırtı çalışması yaparken desenin sarma işlemi her iki tarafa aynı anda yapılmalıdır.
<ul style="list-style-type: none"> ➤ İşlem basamaklarını tekrarlayarak deseni tamamlayınız. 	

	 <p>Resim.1.33</p> <p>➤ Makinede balıksırtı yaparken batışlar bir sağdan bir soldan yapılmalıdır.</p>
<p>➤ Balıksırtı işlemi bittiğinde simi altta alınız, alt ipliği ile sağlamlaştırınız ve kesiniz.</p>	 <p>Resim.134</p>

Resim.135:Balıksırtı çalışması

1.4. Hasır iğne

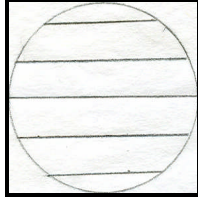
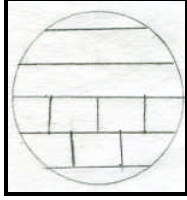
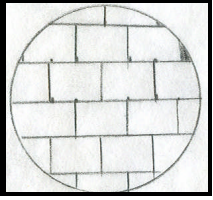
1.4.1. Kullanılan Araç ve Gereçler

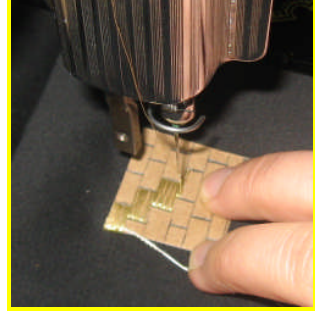
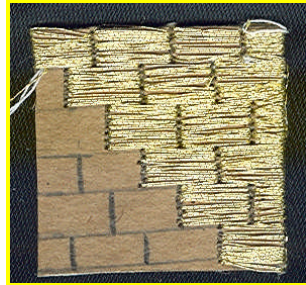
- Hazırlanmış iş parçası
- Makine
- Makine malzemeler (iğne, mekik, masura)
- Makine temizlik malzemeler (fırça, bez, küçük ve büyük tornavida, makine yağı)
- Sim
- Alt iplik

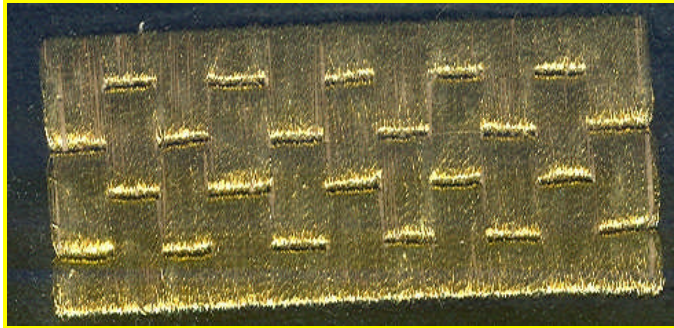
- Möhlüke
- Makas
- Kalem

UYGULAMA FAALİYETİ

Hasır İğne

İşlem Basamakları	Öneriler
➤ Makineyi Maraş işi için hazırlayınız.	➤ Çalışma yerini ve araç gereçlerini hazırlayınız. ➤ İğne seçiminde kumaş ve simi dikkate alınız.
➤ Makinenin üstüne simi takınız.	➤ İplik geçiş yollarını dikkate alınız.
➤ Örnek parçasında deneme yapınız.	➤ Bu deneme sonucunda makinenin durumu hakkında bilginiz olur. Ayrıca makinenin yağ akıtma durumuna karşı önlem almış olursunuz.
➤ Hazırlanmış olan işleme kumaşını makineye yerleştiriniz. ➤ Baskı ayağını indiriniz.	➤ Diğer nakışlarda olduğu makine kullanırken pedal çevirerek değil volan (elle çevirerek) yardımıyla yapılmaktadır. ➤ Baskı ayağını yukarıda bırakırsanız, iplik bol gelecek ve makinenizin ayarı bozulacaktır.
➤ Desen üzerinde hasır iğnesi yapılacak yeri tespit ediniz.	
➤ Tespit edilen yerinin ilk önce yatay çizgilerini çiziniz.	 <p style="text-align: center;">Şekil.1.7</p>
➤ Yatay çizgilerin arasına kesik çizgilerle ortadan başlayarak 1 cm (ya da istediğiniz aralıkta) bölerek çiziniz. ➤ İkinci sırayı çizerken şekilde görüldüğü gibi bir önceki sıradaki kutucukların ortasına gelecek şekilde çiziniz.	<p>➤ Ortadan kenara doğru çiziniz.</p> <p style="text-align: center;">Şekil.1.8 Şekil.1.9</p>

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Ortadan kenara doğru çiziniz. Çizimlerde cetvel kullanınız. Çizim şeklini tüm desenlerde aynı şekilde uygulanmaktadır.
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Hasır iğnesine desenin bölünmüş olan noktasından üstten başlayınız. ➤ Möhlüke yardımı ile kesik çizgileri yarınız (batma yerini). ➤ Belirlediğiniz genişliği makine ile şekline göre sarınız. ➤ Desenin üst noktasından aşağıya merdiven şeklinde sararak ininiz. 	 <p style="text-align: center;">Resim.136</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Desenin alt ucunda desenin diğer bölümüne geçiniz ve aynı şekilde sararak yukarıya çıkınız. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Çizgilerinizi dikkate alınız.
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Bir tarafın hasır iğnesi bittiğinde diğer tarafa küçük makine dikişleri ile geçiniz ve diğer taraf gibi hasır iğnesini yapınız. 	 <p style="text-align: center;">Resim1.37</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Desenin şekline göre kalan boşlukları tamamlayınız.
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Hasır iğne işlemi bittiğinde simi altta alınız, alt ipliği ile sağlamlaştırınız ve kesiniz. 	

Resim.1.38:Hasır iğne

Resim.1.39: Hasır iğne ile işlenmiş örtü

Resim.1.40: Makinede maraş işi örtü

KONTROL LİSTESİ

Uygulama faaliyetinde, yapmış olduğunuz çalışmayı kendiniz ya da arkadaşlarınızla değişerek değerlendiriniz.

İşlem No	Değerlendirme Ölçeği	Evet	Hayır
1	Maraş işi tekniklerini araştırdınız mı?		
2	Makinede Maraş işi yaparken makinenin nasıl ayarlandığını öğrendiniz mi?		
3	Makinenin dişlisini düşürdünüz mü?		
4	Baskı ayağını çıkarınız mı?		
5	Kumaşınızın kalınlığına uygun iğne taktınız mı?		
6	Desen içerisinde Maraş işi iğnelerini nerede uygulayacağınızı araştırdınız mı?		
7	Düz sarmayı uyguladınız mı?		
8	Verev sarmayı uyguladınız mı?		
9	Yarma sarmayı uyguladınız mı?		
10	Kabartma sarmayı uyguladınız mı?		
11	Delikli sarmayı uyguladınız mı?		
12	Düz pesenti uyguladınız mı?		
13	Verev pesenti uyguladınız mı?		
14	Balıksırtı iğneyi uyguladınız mı?		
15	Hasır iğneyi uyguladınız mı?		
16	İşleme bittiğinde simi alta aldınız mı?		
17	Alt ipliği ile sağlamlaştırdı ve kestiniz mi?		

DEĞERLENDİRME

Yaptığınız değerlendirme sonucunda eksikleriniz varsa öğrenme faaliyetine dönerek işlemi tekrarlayınız. Cevaplarınızın tamamı “Evet” ise bir sonraki faaliyete geçiniz.

ÖĞRENME FAALİYETİ- 2

AMAÇ

Bu faaliyette verilecek bilgiler ve beceriler doğrultusunda tekniğe uygun olarak Maraş işine uygun yardımcı ve süsleyici iğne tekniklerini uygulayabileceksiniz.

ARAŞTIRMA

- Maraş işi kullanılan yardımcı ve süsleyici malzemelerinin özelliklerini araştırınız.
- Örneklerini sınıf içinde arkadaşlarınızla inceleyiniz.

2. SÜSLEME TEKNİKLERİ

Süsleme tekniklerini ürünün işlenmesi tamamlandıktan sonra uygulanır. Kumaşa, ürüne, desene, kullanılacak yere uygun malzeme ve teknik seçilir.

Resim 2.1:Süsleme yapılmış örnek çalışma

2.1. Tırtıl ve Kurt İle Sarma

2.1.1. Kullanılan Araç ve Gereçler

- Hazırlanmış iş parçası
- Cülde
- Biz
- Tırtıl ve rengine uygun iplik
- Kurt ve rengine uygun iplik
- Balmumu
- Mum bezi
- Makas

Resim.2.2: Mat ve parlak tırtıllar

UYGULAMA FAALİYETİ

Tırtıl ve Kurt ile Sarma

İşlem Basamakları	Öneriler
➤ Süsleme yapılacak işi cüldeye yerleştiriniz.	➤ Cülde bulunmayan yerlerde cüldesiz de süsleme yapılabilir.
➤ Alt ipliği mumlayınız. ➤ İpliği iğneye geçiriniz, ucunu düğümleyiniz.	➤ Fazla olan mumları siliniz.
➤ Bizi sarma yapmak istediğiniz desenin başlama noktasına batırınız ve iğneyi yüzeye çıkarınız.	➤ Temiz ve düzenli çalışınız.
➤ Desene uygun uzunlukta kesiniz. ➤ Tırtılı veya kurtu iğneye geçiriniz.	➤ Tırtılı veya kurtu uygulanacak yere göre büyüklüğünü ayarlayınız. ➤ Tırtılın veya kurtun şeklini bozmamaya dikkat ediniz. ➤ Aynı desen üzerinde her ikisi de kullanılabilir gibi tek tekte

	kullanabilirsiniz.
➤ Desenin diğer kenarına bizi batırınız iğneyi altta geçiriniz.	➤ Atölyedeki kurallara dikkat ediniz.
➤ İkinci sıra için birinci sarmanın dibinden Bizi batırınız iğneyi yüzeye çıkarınız.	➤ Tırtılların veya kurtların yan yana gelmesine dikkat ediniz.
➤ Desene uygun uzunluktaki tırtılı veya kurtu iğneye geçiriniz.	 <p style="text-align: center;">Resim.2. 3</p>
➤ Desenin diğer kenarına bizi batırınız, iğneyi altta geçiriniz.	
➤ Aynı işlem basamaklarını desen sonuna kadar tekrar ediniz.	➤ Desen özelliğine göre sarmanın yönü verev olarak belirlenirse verev sarma yapılabilir.
➤ Tırtıl veya kurt ile sarma işleminin sonunda iplik altta alınmalı, sağlamlaştırıldıktan sonra fazlası kesilmelidir.	

Resim.2. 4: Mat ve parlak tırtilla yapılmış düz sarma

Resim.2.5:Tırtıl ve kurt ile verev sarma

2.2. Tırtılla Kum

2.2.1. Kullanılan Araç ve Gereçler

- Hazırlanmış iş parçası
- Cülde
- Biz
- Tırtıl ve rengine uygun iplik
- Balmumu
- Mum bezi
- Makas

UYGULAMA FAALİYETİ

Tırtılla Kum

İşlem Basamakları	Öneriler
➤ Süsleme yapılacak işi cüldeye yerleştiriniz.	➤ Cülde bulunmayan yerlerde cüldesiz de süsleme yapılabilmektedir.
➤ Tırtılları, kum tırtıl yapılacak desene uygun uzunluklarda kesiniz.	➤ Tırtılın veya kurtun uygulanacak yere göre uzunluğunu ayarlayınız. ➤ Tırtılın veya kurtun şeklini bozmamaya dikkat ediniz. ➤ Aynı desen üzerinde her ikisi de kullanılabilirdiği gibi tek tekte kullanabilirsiniz.
➤ Alt ipliği mumlayınız. İpliği iğneye geçirin, ucunu düğümleyiniz.	➤ Mumun fazla olmamasına dikkat ediniz.
➤ Bizi, kum tırtıl yapmak istediğiniz desenin ortasına batırınız ve iğneyi yüzeye çıkarınız.	➤ Temiz ve düzenli çalışınız.

➤ Desene uygun uzunlukta tırtılı iğneye geçiriniz.	➤ Tırtılı uygulanacak yere göre büyüklüğünü ayarlayınız. ➤ Tırtılın şeklini bozmamaya dikkat ediniz.
➤ İlk çıktığınız noktadan geri dönünüz.	➤ Aynı noktaya batınız.
➤ Bir önceki tutturduğunuz tırtılın hemen yanından bizi batırınız, iğneyi üstte çıkarınız.	
➤ Tırtılı iğneye geçiriniz, çıktığınız noktadan geri dönünüz.	
➤ İşlem basamaklarını tekrarlayarak deseni tamamlayınız.	➤ Desen içindeki boşlukları istediğiniz sıklıkta doldurabilirsiniz.
➤ Tırtulla kum işleminin sonunda iplik altta alınmalı sağlamlaştırıldıktan, sonra fazlası kesilmelidir.	

Resim.2.6:Desen içerisine tırtulla kum yapılmış örnek

2.3. Tırtıl ve Kurt ile Hasır İğne

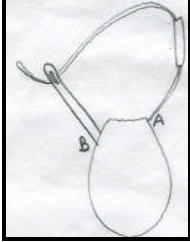
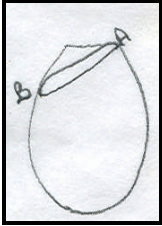
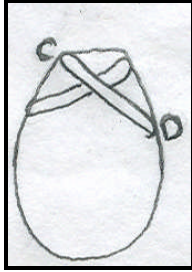
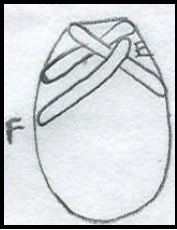
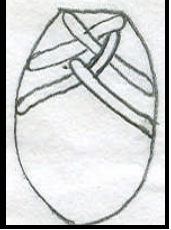
2.3.1. Kullanılan Araç ve Gereçler

- Hazırlanmış iş parçası
- Cülde
- Biz
- Tırtıl ve rengine uygun iplik
- Kurt ve rengine uygun iplik
- Balmumu
- Mum bezi
- Makas

UYGULAMA FAALİYETİ

Tırtıl ve Kurt ile Hasır İğne

İşlem Basamakları	Öneriler
➤ Süsleme yapılacak işi cüldeye yerleştiriniz.	➤ Cülde bulunmayan yerlerde cüdesiz de süsleme yapılabilir.
➤ Tırtıl ve kurtu hasır iğne yapılacağı desene uygun uzunlukta kesiniz.	➤ Tırtılın veya kurtun uygulanacak yere göre uzunluğunu ayarlayınız ➤ Tırtılın veya kurtun şeklini bozmamaya dikkat ediniz. ➤ Aynı desen üzerinde her ikisi de kullanılabilir gibi tek tekte kullanabilirsiniz.
➤ Alt ipliği mumlayınız. İpliği iğneye geçirin, ucunu düğümleyiniz.	➤ Fazla olan mumları siliniz. ➤ Temiz ve düzenli çalışınız.
➤ Bizi, hasır iğne yapmak istediğiniz desenin kenarından batırınız ve iğneyi yüzeye çıkarınız.	
➤ Desene uygun uzunlukta kurt veya tırtıl iğneye geçirin.	➤ Hasır iğne tek sıra yapılabildiği gibi gruplar halinde de uygulayabilir. ➤ Bir sıra kurt, bir sıra tırtıl şeklinde de uygulama yapabilirsiniz.

	 <p style="text-align: center;">Resim.2.7</p>
<p>➤ Desenin şekline göre, A noktasından vereve gelecek şekilde bizi B noktasına batırınız. İğneyi altta geçiriniz.</p>	<div style="display: flex; justify-content: space-around;"> <div data-bbox="789 605 979 845"> <p style="text-align: center;">Şekil.2.1</p> </div> <div data-bbox="1098 621 1261 845"> <p style="text-align: center;">Şekil.2.2</p> </div> </div>
<p>➤ C noktasına bizi batırınız, iğneyi üstte çıkarınız. İğneye bir parça tırtıl veya kurt geçiriniz.</p> <p>➤ Bizi verev gelecek şekilde D noktasına batırınız. İğneyi altta alınız.</p>	<div style="text-align: center;"> <p style="text-align: center;">Şekil.2.3</p> </div>
<p>➤ E noktasında bizi batırınız, iğneyi üstte çıkarınız. İğneye tırtıllı veya kurtu geçiriniz. Bizi F noktasına batırınız, iğneyi altta alınız.</p>	<div style="display: flex; justify-content: space-around;"> <div data-bbox="853 1253 1031 1481"> <p style="text-align: center;">Şekil.2.4</p> </div> <div data-bbox="1031 1253 1202 1481"> <p style="text-align: center;">Şekil.2.5</p> </div> </div>
<p>➤ Tırtıl ile hasır işleminin sonunda iplik alta alınmalı sağlamlaştırıldıktan sonra, fazlası kesilmelidir.</p>	

Resim.2.8:Tırtıl ve kurt ile süsleme

Resim.2.9:Tırtıl ve kurt ile hasır iğne

2.4.Tırtıl veya Kurt İle Kirpik

2.4.1. Kullanılan Araç ve Gereçler

- Hazırlanmış iş parçası
- Cülde
- Biz
- Tırtıl ve rengine uygun iplik
- Kurt ve rengine uygun iplik
- Balmumu
- Mum bezi
- Makas

UYGULAMA FAALİYETİ

Tırtıl veya Kurt ile Kirpik

İşlem Basamakları	Öneriler
➤ Süsleme yapılacak işi, cüldeye yerleştiriniz.	➤ Cülde bulunmayan yerlerde cüldesiz de süsleme yapılabilir.
➤ Tırtıl veya kurtu kirpik yapacağınız desene uygun uzunlukta kesiniz.	➤ Tırtılın veya kurtun uygulanacak yere göre uzunluğunu ayarlayınız
➤ Alt ipliği mumlayınız. İpliği iğneye geçirin, ucunu düğümleyiniz.	➤ Fazla olan mumları siliniz. ➤ Temiz ve düzenli çalışınız.
➤ Bizi tırtıl veya kurt ile kirpik yapmak istediğiniz desenin kenarından batırınız ve iğneyi yüzeye çıkarınız.	 <p>Resim.2.10</p> <ul style="list-style-type: none">➤ Şekilde görüldüğü gibi tırtıl veya kurtu şekil veriniz.➤ Aynı desen üzerinde her ikisi de kullanılabilir gibi tek tek kullanılabilir.

➤ Desene uygun uzunlukta tırtılı veya kurtu iğneye geçiriniz.	➤ Tırtılın veya kurtun uygulanacak yere göre uzunluğunu ayarlayınız
➤ İğnenin yüzeye çıktığı noktadan 1- 2 iplik yanına bizi batırınız.	➤ Tırtılın veya kurtun şeklini bozmamaya dikkat ediniz.
➤ İğneyi altta alınız. Bizi tekrar kirpiğin hem yanından batırınız ve iğneyi yüzeye çıkarınız.	➤ İplik aşağıya çekilirken iyice yerine oturması sağlanmalıdır.
➤ İpliğe tırtılı veya kurtu geçiriniz, 1- 2 iplik yanına bizi batırınız. İğneyi altta alınız.	➤ Tırtıl ile yapılan kirpiklerin hepsinin aynı büyüklükte ve düzgünlükte olmasına dikkat ediniz.
➤ Tırtıl veya kurt ile kirpik işleminin sonunda iplik altta alınmalı sağlamlaştırıldıktan, sonra fazlası kesilmelidir.	

Resim.2.11:Kurt ile kirpik çalışması

Resim.2.12: Kurt ile kirpik çalışmasından detay

2.5. Tırtıl ile Kordon Bükme

2.5.1. Kullanılan Araç ve Gereçler

- Dikiş iğnesi
- Tırtıl
- Tırtıl rengine uygun iplik (12 –8 numara yumak)
- Sim
- Makas

UYGULAMA FAALİYETİ

Tırtıl ile Kordon Bükme

İşlem Basamakları	Öneriler
➤ Tırtıl rengine ipliği iğneye geçiriniz, ucunu düğümleyiniz.	
➤ Tırtılı orta boy iğneden 2-3 cm. kısa boylarda kesiniz.	
➤ İpliğe yapmak istediğiniz kordon boyunun iki katından 3 cm. fazla tırtıl diziniz.	➤ Tırtılların yarısını mat diğer yarısını parlak kullanabilirsiniz.
➤ İpliği düğümleyiniz, ucundan bükümünü açıp çıkırığın kancasına takınız, tırtılları birbirine yaklaştırınız, iplik görünmesin.	➤ Tırtılların yarısını sarı, diğer yarısını beyaz tırtıl renkte dizilip iki renkte kordon elde edebilirsiniz.
➤ Çıkırığın büküm yönüne (sağa) doğru iplik iyice bükülünceye kadar çeviriniz.	
➤ Bükülmüş ipliği çıkırıktan çıkarınız, tırtıl dizilmiş ipliği ortasından çengele takınız, iki ucunu birleştiriniz.	➤ Hazırladığınız kordonları, süslemelerde, saçak yapımında, örtülerde kullanabilirsiniz.
➤ Çıkırığı sol tarafa doğru tırtıllar iyice bükülünce kadar çeviriniz.	
➤ Bükülmüş kordonu çengelden çıkarınız, iplik tarafından ucunu düğümleyiniz.	➤ Tırtıl ile kordon bükebileceğiniz gibi sim ile de kordon bükebilirsiniz.

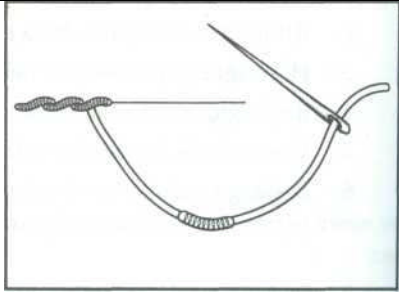
2.6. Tırtıl İle Sap İşi

2.6.1. Kullanılan Araç ve Gereçler

- Hazırlanmış iş parçası
- Cülde
- Biz
- Tırtıl rengine uygun iplik (12numara yumak)
- Balmumu
- Mum bezi
- Makas

UYGULAMA FAALİYETİ

Tırtıl ile Sap İşi

İşlem Basamakları	Öneriler
➤ Süsleme yapılacak işi cüldeye yerleştiriniz.	➤ Cülde bulunmayan yerlerde cüldesiz de süsleme yapılabilir.
➤ Tırtıl ile sap işi yapılacağı desene uygun uzunlukta tırtıl kesiniz.	
➤ Alt ipliği mumlayınız. İpliği iğneye geçirin, ucunu düğümleyiniz.	➤ Fazla olan mumları siliniz. ➤ Temiz ve düzenli çalışınız
➤ Bizi tırtıl ile sap işi yapmak istediğiniz desenin kenarından batırınız ve iğneyi yüzeye çıkarınız.	➤ Sap işi tekniğini dikkate alınız.
➤ Uygun uzunlukta tırtılı iğnenize geçirin.	
➤ Desen çizgisi üzerinde tırtılın boyu kadar ara bırakarak bizi batırınız. İğneyi alta alınız.	➤ Bakınız İşlemeye Hazırlık Modülü.
➤ Desen çizgisi üzerinden bir önceki tırtılın uzunluğunun ortasına gelen noktaya bizi batırınız, iğneyi üstte	

ıkarınız.	
➤ İğneye tırtılı geçiriniz, tırtılın boyu kadar ara bırakarak bizi batırınız, iğneyi altta alınız.	
➤ Aynı işlem basamaklarını tekrarlayarak tırtıl ile sap işine devam ediniz.	

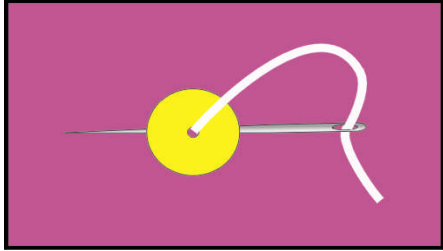
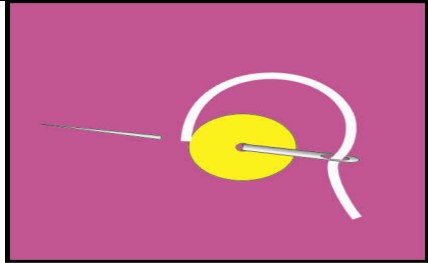
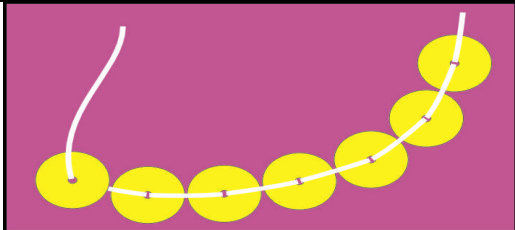
2.7. Pul Dikme

2.7.1. Kullanılan Araç ve Gereçler

- Hazırlanmış iş parçası
- İplik (pulun rengine uygun)
- Pul
- Boncuk
- Boncuk iğnesi
- Makas

UYGULAMA FAALİYETİ

Pul Dikme

İşlem Basamakları	Öneriler
<ul style="list-style-type: none">➤ Desen üzerinde pul dikilecek yeri tespit ediniz.➤ İğneye sağlam bir iplik geçiriniz. İğneye pulun ortasından geçiriniz (pulun yüzeyi yukarıya gelsin).	 <p>Şekil.2.8</p>
<ul style="list-style-type: none">➤ İşlemeyi sağdan sola yapınız.➤ İğneyi pulun sağından ve dibinden batınız.➤ Soldan bir pul payı bırakarak çıkınız.	 <p>Şekil.2.9</p>
<ul style="list-style-type: none">➤ İpliği sağdan tutturunuz.	<ul style="list-style-type: none">➤ Titiz ve düzenli çalışınız.
<ul style="list-style-type: none">➤ İğneyi kumaşın yüzeyine çıkarınız. Pulun solundan ve dibinden çıkararak, pulun ortasına batınız.➤ İkinci pulu geçiriniz ve aynı işlemi desene göre tekrar ediniz.	 <p>Şekil.2.10</p>

➤ İkinci pulu geçiriniz ve aynı işlemi desene göre tekrar ediniz.

➤ Pulların aralıklarını eşit yapmaya dikkat ediniz.

➤ Daha ayrıntılı bilgi ve teknikler için bakınız: “Pul Bocuk Dikimi” modülüne.

Resim.2.13 :Pulla yapılmış süsleme

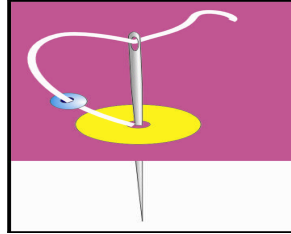
Resim.2.14:Pulla yapılmış süsleme

2.8. Pul ve Boncuk Dikme

2.8.1. Kullanılan Araç ve Gereçler

- Hazırlanmış iş parçası
- İplik (pulun rengine uygun)
- Pul
- Boncuk
- Boncuk iğnesi
- Makas

UYGULAMA FAALİYETİ

İşlem Basamakları	Öneriler
<ul style="list-style-type: none">➤ Desen üzerinde pul ve boncuk dikilecek yeri tespit ediniz.➤ İğneye sağlam bir iplik geçirin	<ul style="list-style-type: none">➤ Kullanacağınız ipin boncuk ve pulun rengine uygun olmasına dikkat ediniz.
<ul style="list-style-type: none">➤ İpliği kumaşınıza sağlam olarak tutturunuz.➤ İğneyi kumaşın yüzüne çıkınız.	<ul style="list-style-type: none">➤ Titiz ve düzenli çalışınız.
<ul style="list-style-type: none">➤ İğneye bir pul ve boncuk geçirin (pulun yüzü üste gelsin)	<ul style="list-style-type: none">➤ Pula uygun boncuk seçiniz.
<ul style="list-style-type: none">➤ İğneyi pulun ortasından batırın ve kumaşın tersine geçirin.	 <p>Şekil.2.11</p>
<ul style="list-style-type: none">➤ Aynı işlemleri tekrarlayarak işlemeye devam ediniz.	
<ul style="list-style-type: none">➤ Desen tamamlanınca ipi tutturup kesiniz.	<ul style="list-style-type: none">➤ İş güvenliğine dikkat ediniz.

Resim.2.15: Pul ve boncuk ile süslenmiş çalışma

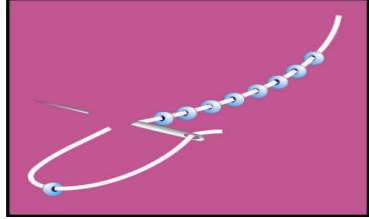
2.9. Boncuk Dikme

2.9.1. Kullanılan Araç ve Gereçler

- Hazırlanmış iş parçası
- İplik (pulun rengine uygun)
- Pul
- Boncuk
- Boncuk iğnesi
- Makas

UYGULAMA FAALİYETİ

Boncuk Dikme

İşlem Basamakları	Öneriler
<ul style="list-style-type: none">➤ Desen üzerinde boncuk dikilecek yeri tespit ediniz.➤ İğneye sağlam bir iplik geçiriniz.	<ul style="list-style-type: none">➤ Temiz ve düzenli olunuz.
<ul style="list-style-type: none">➤ İpliği kumaşınıza sağlam olarak tutturunuz.	<ul style="list-style-type: none">➤ Ekonomik olunuz.
<ul style="list-style-type: none">➤ İğneyi kumaşın yüzüne çıkarınız	
<ul style="list-style-type: none">➤ Bir boncuk geçiriniz.	 <p>Şekil.2.12: Boncuk dikme</p>
<ul style="list-style-type: none">➤ Boncuğun uzunluğu kadar sağ tarafa batınız.	<ul style="list-style-type: none">➤ Dikkatli olunuz.
<ul style="list-style-type: none">➤ İğneyi ilk çıkış yerinden bir boncuk uzunluğunda soldan çıkınız.	
<ul style="list-style-type: none">➤ Aynı işlemleri desen özelliğine göre tekrarlayınız.	
<ul style="list-style-type: none">➤ Desen tamamlanınca ipi tutturup kesiniz.	<ul style="list-style-type: none">➤ İş güvenliğine dikkat ediniz.

Resim.2.16

2.10. Beyoğlu Taşı Dikme (Stras)

2.10.1. Kullanılan Araç ve Gereçler

- Hazırlanmış iş parçası
- İplik (Beyoğlu taşı rengine uygun)
- Boncuk iğnesi
- Beyoğlu taşı
- Stras
- Değişik pullar
- Makas

Resim.2.17: Beyoğlu taşı ve pul çeşitleri

UYGULAMA FAALİYETİ

Beyoğlu Taşı Dikme (Stras)

İşlem Basamakları	Öneriler
<ul style="list-style-type: none">➤ Desen üzerinde Beyoğlu taşı dikilecek yeri tespit ediniz.➤ İğneye sağlam bir iplik geçiriniz.	<ul style="list-style-type: none">➤ Desene, uygulanacak yere ve ürüne uygun taş seçimi yapınız.
<ul style="list-style-type: none">➤ İpliği kumaşınıza sağlam olarak tutturunuz.	<ul style="list-style-type: none">➤ İplik madeni kısımlar tarafından kesilebileceğinden sağlam bir iplik kullanınız.
<ul style="list-style-type: none">➤ Belirlediğiniz yere taşı yerleştiriniz, kenarından iğneyi yüzeye çıkarınız.	
<ul style="list-style-type: none">➤ İğneyi taşının deliğinden karşı tarafa geçirip, taşın dibinden batınız.	

➤ İğneyi taşın diğer deliğine gelecek şekilde yüzeye çıkarınız.	
➤ İğneyi taşın deliğinden karşı tarafa geçirip, taşın dibinden batınız.	➤ Sağlam olması açısından deliklerden iki defa geçilir, daha sonra diğer taşın dikimine geçilmelidir.
➤ Desende bulunan süslemeler tamamlayıncaya kadar işlemeye devam ediniz.	➤ Dikkatli çalışınız.

2.11. Tahta Boncuk Sarma

2.11.1. Kullanılan Araç ve Gereçler

- Sim
- Tahta boncuk
- Büyük dikiş iğnesi
- İplik
- Makas

UYGULAMA FAALİYETİ

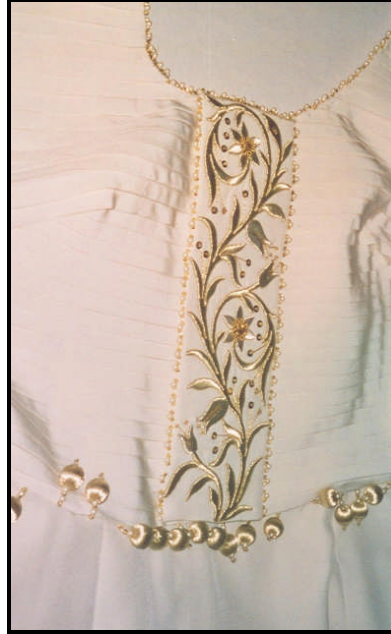
Tahta Boncuk Sarma

İşlem Basamakları	Öneriler
➤ Tahta ve plastik boncuğun deliğini makasın ucu ile genişletiniz.	➤ Delik küçük olursa boncuğun dışı sarılmadan delik kapanır.
➤ İpliği ikiye katlayıp iğneye geçiriniz.	
➤ Bir metre uzunluğunda 4 kat sim hazırlayınız.	➤ Simin uzunluğu ve kat sayısı tahta boncuğun büyüklüğüne göre belirleyiniz. ➤ Tırtıl ile de sarabilirsiniz.
➤ Simlerin ortasından, iğnedeki iki kat ipliğe ilmekle birleştiriniz. Simin kesik uçlarını düğümleyiniz.	
➤ Düğümlediğiniz uçları boncuğun deliğinden geçirin, iğneyi simlerin arasından geçirerek sıkıştırınız.	➤ Düğüm tahta boncuğun içinde kalmalıdır.
➤ Simleri elinizle yan yana getirip tutunuz, iğneyi delikten geçirerek simlerin boncuk üzerinde yan yana gelmesini sağlayıp sıkıca çekiniz.	➤ Sim ile sarılmış boncuklar giysilerde, takılarda, örtülerde süsleyici olarak kullanılabilir.
➤ Tahta boncuğun yüzü simle kaplanıncaya kadar sarmaya devam ediniz.	
➤ Simin ucunu boncuğun içinden sağlamlaştırarak kesiniz.	

Resim.2.18

Resim.2.19: Sarılmış boncuk örnekleri

Resim.2.20: Boncuk ile süslenmiş bluz

Resim.2.21: Bocukla süsleme örnekleri

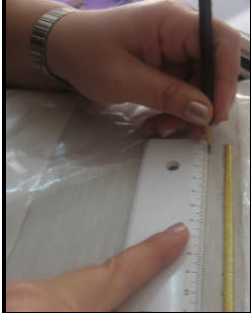

2.12. Kordon İle Atma İşi

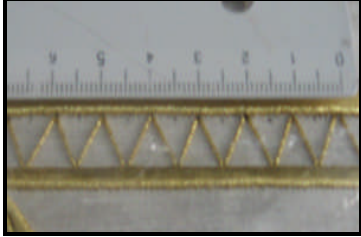
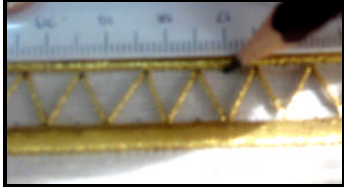
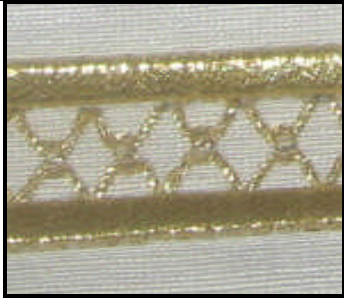
2.12.1. Kullanılan Araç ve Gereçler

- Sim
- Tırtıl
- Hazırlanmış kordon
- Biz
- Cetvel
- Kalem (kurşun kalem)
- Büyük dikiş iğnesi
- İplik (tırtıl renginde)
- Makas

UYGULAMA FAALİYETİ

Kordon ile Atma İşi

İşlem Basamakları	Öneriler
<ul style="list-style-type: none">➤ Atma işi yapılacak yeri belirleyiniz.➤ Cetvel ile 1 cm. aralıklarla atma işi yapılacak yeri kurşun kalemle işaretleyerek belirleyiniz	 <p>Resim.2.22</p>
<ul style="list-style-type: none">➤ Karşı tarafın işaretlemesini alttaki noktaların ortasına gelecek şekilde yapınız.	 <p>Resim.2.23</p>

<ul style="list-style-type: none"> ➤ Atma işini yapabileceğiniz sim veya kordonu iğneye geçiriniz, ucunu düğümleyiniz. ➤ Belirlediğiniz ilk noktaya bizi batırınız. 	 <p style="text-align: center;">Resim.2.24</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ İğneyi yüzeye çıkarınız, karşı taraftaki noktaya bizi batırınız, iğneyi alta alınız. Bizi 1- 2 iplik yana batınız, iğneyi üstte alınız. Noktaları takip ederek birinci sırayı bitiriniz. 	 <p style="text-align: center;">Resim.2.25</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ İkinci sıranın işaretlemesini yaparken birinci sıranın ortasına gelecek şekilde işaretlenmelidir. 	 <p style="text-align: center;">Resim.2.26</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Karşı tarafın işaretlemesini alttaki noktaların ortasına gelecek şekilde yapınız. 	 <p style="text-align: center;">Resim.2.27</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ İğneyi yüzeye çıkarınız, karşı taraftaki noktaya bizi batırınız, iğneyi altta alınız. Bizi 1- 2 iplik yana batınız, iğneyi üstte alınız. Noktaları takip ederek ikinci sırayı tamamlayınız. ➤ Kordonlarının birleştiği noktaların turtıl ile süsleyebilirsiniz. ➤ Kordon atma işi desenin şekline göre hazırlayabilirsiniz. 	 <p style="text-align: center;">Resim.2.28</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Kordonu aşağıya alınız, sağlaştırdığınız fazlası kesiniz.

Resim.2.29:Çiçeklerde atma işi kullanılmış işleme

Resim.2.30:Atma işi ile süsleme

Resim.2.31:Atma işi ile süslemeden detay

2.13. Pamukla Kabartma

2.13.1. Kullanılan Araç ve Gereçler

- Hazırlanmış iş parçası
- Cülde
- Cağ
- Alt iplik
- Pamuk
- Yapıştırıcı
- Kurt veya tırtıl
- Dikiş iğnesi
- Möhlüke
- Makas

UYGULAMA FAALİYETİ

Pamukla Kabartma

İşlem Basamakları	Öneriler
➤ Desen üzerinde pamukla kabartma yapılacak yeri tespit ediniz.	
➤ Pamuktan 1cm kalınlığında bir parça kesiniz.	
➤ Pamuğa aralıklarla yapıştırıcı sürerek avucunuzda yuvarlayınız.	➤ Temiz ve düzenli çalışınız.
➤ Pamuğun uçlarını birleştirerek, yapıştırıcı ile yapıştırınız.	
➤ Pamukla kabartılacak desenin üzerine yapıştırıcı sürünüz.	➤ Yapıştırıcıyı desenin dışına taşırmayınız.
➤ Hazırladığınız pamuklu halkayı desenin üzerine yapıştırınız.	
➤ Tırtılları yapacağınız yerin büyüklüğüne ve şekline göre kesiniz.	➤ Pamukla yapılan kabartmada tırtıl veya kurt ile kapatabilirsiniz.
➤ İpliği iğneye geçiriniz ucunu düğümleyiniz.	➤ Bir bez yardımıyla ipliğin fazla mumları siliniz.
➤ İğneyi sarma yapmak istediğiniz kısmın dış çizgisine batırınız.	
➤ Kesmiş olduğunuz tırtıllardan birini iğneye geçiriniz.	
➤ İğneyi sarma yapmak istediğiniz, kısmın iç çizgisine (çıktığınız noktaya dik gelecek şekilde)karşısına batırınız, iğneyi aşağıya alınız.	➤ Desenin şeklini dikkate alınız.
➤ İğneyi dış çizgi üzerine batırınız ve iğneyi yüze çıkarınız.	➤ Halka sarmalarında daima dıştan içe batılar.
➤ Aynı işlemi yan yana gelecek şekilde tekrarlayınız.	
➤ Pamukla kabartma işlemi bitince ipliği sağlamlaştırınız.	

2.14. Maraş İşinde İşlemeyi Kartondan Temizleme

2.14.1. Kullanılan Araç ve Gereçler

- İşlenmesi bitmiş parça
- Makas

UYGULAMA FAALİYETİ

Maraş İşinde İşlemeyi Kartondan Temizleme

İşlem Basamakları	Öneriler
➤ İşlemesi ve süslemesi tamamlanan işin altındaki fazla iplikleri ve kartonu temizleyiniz.	
➤ Kumaşı germek için yapılan teyellerinizi tersinden keserek temizleyiniz.	
 <p>Resim.2.32</p>	<ul style="list-style-type: none">➤ İşlemenin altından bizin arkası ya da ellinizle destekleyiniz. Karton çıkarılırken desen aralarına girilmeyebilir.➤ Desenin büyüklüğüne, kumaşın çeşidine ve işlemenin kullanıldığı yere göre temizleme işlemi yapılmalıdır.
➤ Kartonu dikkatlice çıkarınız.	

Resim.2.33:Kartonu temizlenmiş bir işleme

Resim.2.34:Tela yapıştırılmış örtü

KONTROL LİSTESİ

Uygulama faaliyetinde, yapmış olduğunuz çalışmayı kendiniz ya da arkadaşlarınızla değişerek değerlendiriniz.

İşlem Nu	Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
1	Maraş işinin süslemesinde kullanılan malzemeleri araştırdınız mı?		
2	Tırtıl ile sarmayı uyguladınız mı?		
3	Tırtılla kum tekniğini uyguladınız mı?		
4	Tırtıl ile hasır iğneyi uyguladınız mı?		
5	Tırtıl ile kirpik yaptınız mı?		
6	Tırtıl ile kordon büktünüz mü?		
7	Tırtıl ile sap işini uyguladınız mı?		
8	Pul dikimini yaptınız mı?		
9	Pul ve boncuğu bir arada kullandınız mı?		
10	Boncuk dikimde nelere dikkat etmeliyiz?		
11	Beyoğlu taşı diktiniz mi?		
12	Tahta boncuk sarması yaparken kurallara uydunuz mu?		
13	Kordon ile atma işi yaptınız mı?		
14	Atma işi yaparken sadece hazır kordon mu kullanabiliriz?		
15	Maraş işinde karton temizliği uyguladınız mı?		
16	Makinede Maraş işinin alt temizliğini ipliklerin pekiştirmesini yaptınız mı?		

DEĞERLENDİRME

Yaptığınız değerlendirme sonucunda eksikleriniz varsa öğrenme faaliyetine dönerek işlemi tekrarlayınız. Cevaplarınızın tamamı “evet” ise bir sonraki faaliyete geçiniz.

ÖĞRENME FAALİYETİ- 3

AMAÇ

Bu faaliyette verilecek bilgiler ve beceriler doğrultusunda tekniğe uygun olarak Maraş işinde kenar temizliği tekniklerini yapabileceksiniz.

ARAŞTIRMA

- Maraş işinin kenar temizleme tekniklerini araştırınız. Örneklerini sınıf içinde arkadaşlarınızla inceleyiniz.

3. KENAR TEMİZLİĞİ

3.1. Maraş İşinde Kullanılan Kenar Temizleme Tekniklerinin Önemi

Makinede Maraş işinde kenar temizleme tekniklerinde kullanılan malzemeler diğer nakışlarda kullanılan malzemelerden farklılık gösterir. Çeşitli kenar temizleme tekniklerinin yanı sıra; Maraş işinde astar, biye, kordon, tırtıl, hazır haçlar veya elde örülen oya vb. ürünlerle kenar temizleme çeşitleri uygulanmaktadır.

Maraş işinde kenar temizleme tekniği kumaşın özelliği, ürünün kullanım alanı ve desene uygun seçilmelidir.

Maraş işi (dival) işlemesi tek yüzlü bir işleme tekniği olduğu için işlemler astarlanarak kullanılmaktadır.

Resim.3.1:Kenar ve köşesi çalışılmış örtü

3.1.1. Kenar Temizleme Tekniğini Seçerken Dikkat Edilecek Noktalar

- Ürüne, kumaşa ve kullanılacak yere uygun kenar süslemesi seçilmelidir.
- Karton temizlendiğinde desen içinde çöküntüler olmaması için tela ile desteklenmelidir.
- Desenin şekline göre tela kesilmeli fazla ya da az olmamalıdır.
- Biten işlerde tela mumlu ipliklerin mumlarının dışa çımasını ve düğümlerin alttan gözükmemesini sağlar.

3.1.2. Kenar Temizleme Çeşitleri

- Köşe çevirerek
- Oya yaparak
- Hazır bant ve harçlarla
- Püskül yaparak
- Saçak yaparak

NOT: Ayrıntılı bilgi için bakınız, “İşlemeye Hazırlık” modülü bakınız.

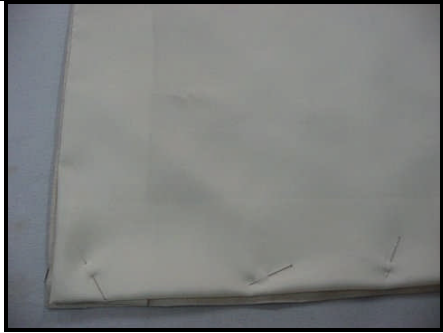

3.2. Bitmiş İşin Astarlanması

3.2.1. Kullanılan Araç ve Gereçler

- İşlenmesi bitmiş parça
- Astarlık kumaş
- Kalem
- Cetvel
- Dikiş iğnesi
- Toplu iğne
- Makas
- Tela
- Ütü
- Kumaşa uygun iplik

UYGULAMA FAALİYETİ

Bitmiş İşin Astarlanması

İşlem Basamakları	Öneriler
<ul style="list-style-type: none">➤ Kartondan temizlenen desene tela yapıştırınız.	<ul style="list-style-type: none">➤ 2 cm fazla bırakılarak tela yapıştırılır.
<ul style="list-style-type: none">➤ Astarlık kumaşı keserken bitmiş işin katlama payından 1 cm daha fazla pay vererek kesiniz.	<ul style="list-style-type: none">➤ Kenar katlama payı 4 cm ise siz 5 cm vereceksiniz.
<ul style="list-style-type: none">➤ Astarlık kumaşın içe kıvrıma ve çekme payları verilerek astarlık kumaş kesimi yapılmalıdır.	
<ul style="list-style-type: none">➤ Kesilen astarlık kumaşın ütüsünü yapınız.	
<ul style="list-style-type: none">➤ Kenar köşesi çalışılmış örtünün ölçülerinden içe kıvrıma paylarını işaretleyiniz.	 <p>Resim3.2.</p> <ul style="list-style-type: none">➤ Astarlık kumaşı katlama yerinden ütü ile kıvrıma yapılmaz. Çünkü astar tamamen işe tutturulduktan sonra ütü yapılmalıdır.
<ul style="list-style-type: none">➤ İşaret aldığınız yerlerden örtünün 0,5 cm içerisinden ara baskısı ile örtüyü ve astarlık kumaşı birbirine tutturunuz.	 <p>Resim3.3</p>

➤ Astarlaması bitmiş işi ütöleyiniz.

Resim3.4

Resim3.5:Astarlanmış örtü

**Resim3.6: Hazır bant ve harçlarla süslenmiş kıyafet detayı
(Ankara Olgunlaşma Enstitüsü Müzesinden)**

**Resim.3.7:Firkete oya yaparak çalışılmış fular
(Ankara Olgunlaşma Enstitüsü Sırma Atölyesi)**

**Resim.3.8:Örtünün tersinde oya dikişinin üzerinin kordon dikilerek kapatılması
(Ankara Olgunlaşma Enstitüsü Sırma Atölyesi)**

**Resim.3.9: Oya yaparak çalışılmış örtü
(Ankara Olgunlaşma Enstitüsü Sırma Atölyesi)**

ÖĞRENME FAALİYETİ- 4

AMAÇ

Bu faaliyette verilecek bilgiler ve beceriler doğrultusunda tekniğe uygun olarak Maraş işinde ütü yapma tekniklerini yapabileceksiniz.

ARAŞTIRMA

- Makinede Maraş işinde ütünün önemini araştırınız.
- Sınıf içinde arkadaşlarınızla ütülenmiş işleri inceleyiniz.

4. ÜTÜ YAPMA

4.1. Ütülemenin Önemi

Yapılan işlemenin net, güzel ve daha dayanıklı olması için mutlaka ütülenmesi gerekir. İşleme tekniğinin özelliğinden dolayı bitmiş ürün tersinden ve altına havlu vb. koyulup yumuşak zemin oluşturularak ütülenmelidir.

Resim.4.1:Kumaşın ütülenmesi

4.1.1. Ürünü Ütülemede Kullanılan Araç ve Gereçler

- Ütü
- Ütü masası
- Ütü masasının üstünde yumuşaklık yapması için havlu ve bezeri kumaşlar
- Bitmiş ürün
- Ütü bezi

4.1.2. Ürün Özelliğine Göre Ütü Yapma

Maraş işi tekniğinde deseni kumaşa yapıştırmadan önce kumaş net olarak ütülenmelidir.

Kumaş, kartona gerilerek işlendiğinden dolayı çok fazla buruşmamaktadır kartondan çıktığı zaman ise tersinden ütülenmeli ve işlemeli kısmına çok fazla ütü yapılmamalıdır.

Ütülerken kumaş özelliği dikkate alınmalıdır. Kumaş özelliğine uygun ütü ayarı yapılmalıdır.

4.1.3. İşlenmiş Ürünü Ütülerken Dikkat Edilecek Teknik Esaslar

- Maraş işi tekniğinde işleme, tersinden ve ütü masası üzerine havlu gibi yumuşak bir zemin oluşturarak ütü yapılmalıdır.
- Ütü yapılacak ortam ve ütü altı temiz olmalıdır.
- Ütü ayarı kumaşa uygun hazırlanmalıdır.,
- Ütü sıcaklığı başka bir kumaş üzerinde denenmelidir.
- Maraş işi işlemlerine başlamadan önce; işleme yapılacak kumaşın ve astarın mutlaka ütülmesi gerekmektedir.
- Kumaşı ütülerken boy ipliği doğrultusunda ütü yapmaya dikkat edilmelidir.
- Kumaşa verev yönünde ütü yapılmamalıdır, aksi halde kumaş esneyecektir.
- Saten türü kumaşlar buharlı ütü ile ütülenmemelidir.
- Ütü yaparken teyeller sökülmemelidir.
- Narin kumaşlarda ütü yapılırken kumaşın sararmaması için kâğıt kullanılmalıdır.

UYGULAMA FAALİYETİ

İşlem Basamakları	Öneriler
➤ Ütü masasının üstünü ve çevresini temizleyiniz.	
➤ Ütüyü hazırlayınız.	➤ Ütüyü kumaş özelliğine uygun sıcaklıkta hazırlayınız.
➤ Ütü bezi veya kâğıt kullanınız.	➤ Kumaşın sararmaması ve kirlenmemesi için dikkat ediniz.
➤ Kumaşı tersinden ütöleyiniz.	➤ Ütülerken kumaşın en ve boy ipliklerine dikkat ederek ütü yapınız.
➤ Maraş işi tekniğine uygun ütü yapınız.	➤ Ütüleme sırasında pul ve boncukların kararıp bozulmaması için üzerine ütü basmayınız.

KONTROL LİSTESİ

Uygulama faaliyetinde yapmış olduğunuz çalışmayı kendiniz ya da arkadaşlarınızla değişerek değerlendiriniz.

İşlem Nu	Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
1.	Ütü masasının üstünü ve çevresini temizlediniz mi?		
2.	Ütüyi kumaş özelliğine uygun sıcaklıkta hazırladınız mı?		
3.	Ürünün sararmaması için ütü bezi veya kâğıt kullandınız mı?		
4.	Ütü yaparken kumaşın en boy ipliklerine dikkat ettiniz mi?		
5.	Ütü yaparken işleme tekniğine dikkat ettiniz mi?		
6.	Kumaşı tersinden ütülediniz mi?		
7.	Süslemede kullanılan pul ve boncukları tekniğine uygun ütü yaptınız mı?		

DEĞERLENDİRME

Yaptığınız değerlendirme sonucunda eksikleriniz varsa öğrenme faaliyetinde ilgili konuya dönerek işlemleri tekrarlayınız.

ÖĞRENME FAALİYETİ- 5

AMAÇ

Bu faaliyette verilen bilgi ve beceriler doğrultusunda uygun ortam sağlandığında ürünlerin kalite kontrolünü ve leke temizleme yöntemlerini öğrenip uygulayabileceksiniz.

ARAŞTIRMA

Çevrenizde üretim yapan atölyelerde kalite kontrol konusunu araştırınız. Topladığınız verileri sınıfta arkadaşlarınızla paylaşınız.

5. KALİTE KONTROL

5.1. Kalite Kontrol

Hataları tespit etmek, üretilen ürünün standartlara uygunluğunu belirleyen uygulamadır.

Kalite kontrol, ürün yapım aşamasında da uygulanmalıdır. Ürün tamamlandıktan sonra kalite kontrol yapılarak kullanıma hazır hale getirilmiş olur. Kalite kontrol yapılırken şu hususlara dikkat edilir:

- İşleme eksikliği
- İplikleri çekince sökülme
- Ürün ölçülerine uygunluğu
- Alt ve üst yüzeylerde iplik temizleme
- Oluşan lekeleri giderme

5.2. Kalite Kontrolün Amacı

Kalite kontrolün amacı, uyulması gereken kurallar ile ürün arasındaki farklılıkları tespit etmek. Üretim sonucu ortaya çıkan ürünlerin kullanım uygunluğunu belgelemektir. Hatalı ürünlerin düzeltilmesi veya yenilenmesidir.

5.3. Alt İplik Temizleme

Ürünlerin alt ipliklerini iğne ye takarak işlemenin içinden geçirerek, makasla keserek ürünün alt kısmı temizlenir.

5.4. Üst İplik Temizleme

Ürünler, işleme esnasında ve sonra incelenerek işleme eksikliklerini veya hatalı işlenmiş yerlerde düzeltme yapılır.

Ürünlerin yüzeyinde kalan iplikler iğne veya tıg yardımı ile işlemenin altına geçirilip tutturularak temizlenir.

5.5. Tela

Kumaşa farklı usullerle tutturulan ara katmandır. Nakışta kumaşın direncini artırmak için kullanılır. Belli bir sertlik ve form verir, takviye eder ve muntazam olmasını sağlar

- Yapışkan telalar
- Dokuma telalar
- Suda eriyen (homojen) telalar

NOT: Ayrıntılı bilgi için bakınız “İşlemeye Hazırlık” modülü.

5.6. Leke

Leke, kirletici bir maddenin yüzey üzerinde bıraktığı iz, kumaş veya ürün üzerinde oluşan kirlerdir.

5.6.1. Leke Temizleme Yöntemleri

- Tamponlama Yöntemleri
- Buharlama Yöntemi

NOT: Ayrıntılı bilgi için bakınız “İşlemeye Hazırlık” modülü.

UYGULAMA FAALİYETİ

İşlem Basamakları	Öneriler
➤ Hatalı ve eksik işlenmiş ürünleri tespit ediniz.	➤ Bitmiş ürünü gözden geçirerek tekniğe uygunluğunu kontrol ediniz.
➤ Alt iplik temizliği yapınız.	➤ Alt ipliği işlemenin altına gizleyiniz.
➤ Üst iplik temizliği yapınız.	➤ Üst ipliğini işlemenin görüntüsünü bozmayacak şekilde gizleyin.
➤ Leke kontrolü yapınız.	➤ Ürün üzerinde leke olup olmadığını araştırınız.
➤ Leke temizliği yapınız.	➤ Ürün üzerinde leke mevcutsa (bakınız “İşlemeye Hazırlık” Modülü) temizleyiniz.

KONTROL LİSTESİ

Uygulama faaliyetinde yapmış olduğunuz çalışmayı kendiniz ya da arkadaşlarınızla değişerek değerlendiriniz.

İşlem Nu	Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
1.	Bitmiş ürünü gözden geçirerek tekniğe uygunluğunu kontrol ettiniz mi?		
2.	Üründe hatalı ve eksik işlenmiş yer varsa tamamladınız mı?		
3.	Ürün üzerinde; alt iplik temizliği yaptınız mı?		
4.	Ürün üzerinde; üst iplik temizliği yaptınız mı?		
5.	Ürün üzerinde; leke kontrolü yapıp, var ise leke temizliği yaptınız mı?		

DEĞERLENDİRME

Yaptığınız değerlendirme sonucunda eksikleriniz varsa öğrenme faaliyetinde ilgili konuya dönerek işlemleri tekrarlayınız.

MODÜL DEĞERLENDİRME

UYGULAMA SORUSU

Bitmiş ölçüsü: 40x 60örtü

Eni: 40 cm

Boy: 60 cm olan kumaş üzerine Maraş işi tekniğine uygun desen hazırlayarak makinede tekniğe uygun olarak işleyiniz.

İşlem Basamakları
1. Makineyi Maraş işi için hazırlayınız.
2. Makinenin dişlisini ve baskı ayağını çıkarınız.
3. Makineye uygun iğne takınız.
4. Masuraya iplik sarımını yapınız.
5. Desen hazırlayınız.
6. Hazırlanmış olan işleme kumaşını makineye yerleştiriniz.
7. Maraş işi tekniğine uygun düz sarmayı uygulayınız.
8. Verev sarmayı uygulayınız.
9. Yarma sarmayı uygulayınız.
10. Kabartmalı sarmayı uygulayınız.
11. Mineli desenlerde delikli sarmayı uygulayınız.
12. Düz pesenti uygulayınız.
13. Verev pesenti uygulayınız.
14. Balıksırtını uygulayınız.
15. Hasır iğneyi uygulayınız.
16. Desene uygun süsleme tekniğini seçiniz.
17. Alt ipliklerini sağlamlaştırın ve temizleyiniz.
18. Kartonun fazlasını çıkarınız, desen aralarına girmeyiniz.
19. Desenin dış hatlarını 2 cm fazla tela kesin ve desen üzerine yapıştırınız.
20. İşinizin bitmiş ütüsünü yapınız.
21. İşinizin kenar, köşe çalışmasını yapınız.
22. İşinizi astarlayınız.
23. Bitmiş işin ütüsünü yapınız.
24. Bitiş işin kalite kontrolünü yapınız.

KAYNAKÇA

- T.C. M.E.B. Kız Teknik Öğretim Ankara Olgunlaşma Enstitüsü, Sırma Atölyesi Şefi: Ayşenur USTA, Öğrt: Fatma Acun Yozgat, Öğrt: Kamile Boyan
- T.C. M.E.B. Kız Teknik Öğretim Ankara Olgunlaşma Enstitüsü, **Hasat Dergisi**, ANKARA -1991.
- KÖKLÜ Hülya, **El İşlemeleri**, Ya-Pa Yayınları, İstanbul 2002.
- KORKUSUZ YÜKSEL Süheyla, **Nakış**, Milli Eğitim Basımevi, İstanbul, 1997.
- MARKALOĞLU Şehdabe, **Dival İşlemesi**, Ankara, 2004
- ÖZCAN (TUĞTAŞ) Fatma, **Türk Nakışları Öğretim** Yaprakları ANKARA, 1994.
- YILMAZKURT Gönül, **Makina Nakışı**, Ankara, 2002.